

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési díjak:
egész évre 4 frt, fél évre 2 frt; községi jegyzőknek és tanítóknak egész évre 3 frt.
Magán hirdetések díja:
Háromszor hasábozott garmond sorért 5 kr; bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr.
Hivatalos hirdetések díja:
Egyszeri közlésért tekintet nélkül a szöveg nagyságára, bélyegdíjjal, nyugtá-bélyeggel és támlappal együtt 3 frt.
Nyitott soronként 30 kr.
többszöri hirdetésnél kedvezmények nyújthatnak.

A lap az emberi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénz küldemények és hirdetések a kiadónakhoz címezendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmontatlan levelek csak ismert kéztől fogadhatók el.

Sz.-Somlyó, 1898. április hó.

„A testnek szövéténeke a szem.”
Szentírás.

(n.) Egészségünk érdekeinknek használható állapotban való létezésben nyilvánul főképen.

Mit ér az olyan egészség, mely nélkülözi a hallást, akár az izek megkülönböztetését, de legfőképen mit ér az olyan egészség, mely nélkülözi a látást.

Közegészségi tekintetből legfőképen az volna evidens szükség, hogy ideges korszakunk sajátosságai miatt mindinkább elterjedő egy nagy emberi nyomorúság, a vakság és illetve a szembajok terjedése lehetőleg meggátoltassék s legfőbb kívánni való, ha már az emberi egészségre áldozunk, azt úgy tenni, hogy mentül kevesebb oly élő nyomorult legyen, ki látását elvesztve, vagy látásában meggyengülve, tengődik át a reá nézve többszörösen hosszú nyomorult életet.

Az orvosi tudomány ágazatai közt a szemészet az, mely legjobban kifejlődve, legbiztosabb alapra helyezkedve nem tapogatózik, hanem biztos tudással halad a legfontosabb egészségügyi érdek kielégítésére.

Míg az orvoslás más szakában a véletlen szerencse, avagy szerencsétlenség legtöbbször tényező a bajok konstatálásánál, a diagnózisnál, a szembajoknál gyakorlott, mindig és főképen szemorvoslással foglalkozó orvos előtt a legtöbb esetben tiszta a helyzet, ismeri a bajt s tud rajta segíteni úgy annyira, hogy némely ritkább bajok kivételével, biztos mondja e szakmának hivatott embere, hogy ha valakinek szeme fáj, de még meg-

nem vakult, gondos kezeléssel a teljes egészség helyre állítható.

És ennek daczára látunk számtalanokat, tekintet nélkül foglalkozás, vagy vagyoni helyzetükre, hogy szemük látásában meggyengülve s másokat, kik nem megfelelő ápolás folytán szemük világától megfosztva tengik át az életet.

Épen a szemorvoslás az, már e testrésznél felette finom alkotásánál fogva, mely megkívánja, hogy az, ki véle foglalkozik, csakis azzal foglalkozzék, hogy az, ki szemorvos, legyen specialista s nem az összes orvosi tudományok gyakorlatbeli alkalmazója s hogy az, ki szembajos, ne legyen kitéve a házi kezelés szabálytalanságai és hiányosságainak, hanem a kezelés alatt olyan környezetben legyen, melynek légköre a szembaj orvoslása, gyakorlott, gondos ápolók kezeljék, megfelelő lakásban s az orvos rendelkezési szigorú betartása mellett.

Természetes, hogy ez a cél sem járasi, avagy körorvosaink útján el nem érhető, mert ők az összes emberi betegségek általános gyógyítói, kik különlegesen egy szakmának nem szentelhetik magukat, még ha épen saját vágyaik vonzanak is eme szakma felé és mert a házi kezelés körében oly sok apró esély fordul elő, mely az orvoslás eredményét, kétséssé teszi, hogy mondhatni azt, hogy a szembajok orvoslása csak kórházaknál és specielle szemorvoslással foglalkozó orvosok által gyakorolható oly eredménnyel, a mily eredményt e szakmában az ismeretek fejlettsége már magának vindikálhat.

Megyéni bizottsági tagjainak áldozatkészsége folytán, néhány év előtt

több évtizedre terjedő önadóztatás elvállalása mellett létesített megyei kórházunk, mely azonban a közegészségügyi szolgálat eme ágának a szemorvoslásnak, úgy a mint az kívánatos, a jelenlegi berendezéssel eleget nem tehet s ha legnemesebb testi érzékünk megvédésére minden lehető elkövetni óhajtunk, szükséges, hogy megyei kórházunkban a szembajok kezelésére egy külön osztály, külön specielle szemorvoslással foglalkozó orvossal az élén, e szakmában begyakorlott ápolók alkalmazásával létesíttessék.

Ha az áldozat, mit a megye néhány év előtt hozott, nem volna elég, ez oly evidens érdek, hogy újabb áldozat hozatalt is lehet kívánni.

Nem célunk a gazdagabbak és szegények közt osztálykülönbséget hirdetni s a létezőt kiélesíteni, de a mi igazság, azt ki kell mondanunk. Kórházunkat a tulnyomó legnagyobb részben vagyonszerű osztályunk áldozatkészsége hozta létre, mert az adót, mely annak finanszírozásához statuált, a legnagyobb részben a vagyonszerű elem szolgáltatta s most e kórház, mely nem tagadjuk, ez által is közérdeket szolgál, csupán a legszegényebb osztály egészségi érdekeit szolgálja s az az elem, melynek forrásai lettek benne a közjóra elhelyezve, e közjóból részt nem kap, nem pedig részint társadalmi szokásainknál fogva, mely a kórházi gyógyítást a tehetőseknél háttérbe szorítja s nem másrészt, mert a legfőbb s talán mondhatjuk egyetlen szakma, a szemorvoslás, a melynél a kórházi intézmény áldásos voltát a vagyonszerű

elem is igénybe venné, külön tüzhelylyel nem bir kórházunkban.

Mint magán uton értesülve vagyunk, a főváros egyik legnevezetesebb kórházának — a mely az ország szembajosainak Mekkája — egyik igen jó hírű orvos, híres szemspeczialistánk egyik fiatal követője kijelentette, hogy szívesen jönne vidékre specielle szemorvoslás folytatására s e vidéket épen Szilágy megyében jelölte meg, ha megyei kórházunk az ő szakmája számára, habár igen mérsékelt berendezéssel is, külön tüzhelyt biztosítana.

Hogy mily érdek vidékünknek egy ily alkalmat felhasználni s habár csekély áldozat hozatalával is biztosítani vidékünk számára egy jó hírű szemspeczialistát, azt indokolni bővebben nem kell, ahhoz elég a szentírás szavait idézni: a testnek szövéténeke a szem.

Vármegyei élet.

Szilágyvármegye törvényhatósági bizottsága Zilahon, a vármegyeház disztermében 1898. évi április 28-án délelőtt 9 órakor s folytatva tavaszi rendes közgyűlést tart.

Tárgyjegyzék:

1. Alispáni jelentés a vármegye közállapotáról.
2. Alispán a választott bizottsági tagoknak a f. évre kiigazított névjegyzékét bemutatja.
3. Ugyanaz bemutatja a közgyűlésen üléssel és szavazattal bíró tisztviselők névjegyzékét.
4. A nyugdíjazás következtében megüresedett árvászeki ülnöki állásnak választás útján való betöltése.

A „Szilágy-Somlyó” Tárcája.

Nagyságos asszonyom.

A klasszikusok napjai
Régen letűntenek,
Most új példán okulgat a
Modern írógyerek.
Petőfi, Tompa és Arany
Csak ócska régi lom,
Most csak ezt tanulják írni, hogy:
„... Nagyságos asszonyom!”

A színházban, koncerteken,
Nő fel sok szép leány,
Hogy nem kell sütni gödölét,
Azt sem tudja már.
De flirtel és kótája is
Van szörnyű nagy halom,
A lányból így lehet ma csak
Nagyságos asszonyom.

Ha összeül a parlament,
S takácskozásra kész,
Siet hazulról Pestre föl
A sok papucs-vitéz,
Örül, hogy lesz a hámból itt
Kírugni alkalom,
De másnap már nyakán ül a
Nagyságos asszonyom.

Egy gazdag ünnepelt madám
Fényes zsur-fixet ad,

Elárasztja szép teremt
Blazirt gigerli had.
S versenyre szellemeskedik,
A sok divatmajom,
Mert mind kezére aspirál
Nagyságos asszonyom!!

A jó magyar nagyságosok
Régen letűntenek,
Dehogy keres ilyet ma már
A nőülő gyerek.
Sütés, főzés, meg más egyéb
Csak ócska régi lom,
A fő, hogy pénze legyen sok:
„Nagyságos asszonyom!”

Skelét.

A szabadságharcz könyve.

Elkészült egy nagy könyv, a Gracza György „Magyar szabadságharcz története.” Elkészült épen most, mikor a nemzet megünnepelni készül a nagy nap évfordulóját, amelyen megszületett a gondolat terjedésének leghatalmasabb eszköze: a szabad sájtó; mikor törvény ércszava örökíti meg a nagy vívmányok diadalát, hogy a 48-iki törvények szentesítésének napját minden időkre nemzeti ünnepé avassa. Legendás nagy idők, dicsőségben ragyogó, gyászban elboruló napok emléke ujjodik meg ennek a szépséges könyvnek egy-egy lapján, hogy példára serkentsen a jelenben, ércnél maradandóbb emlék legyen a késő jövőben. Költő írta, aki a gondolatnak szárnyat

tud adni; tudós, aki a történetet életre kelti; festő, akinek a kezében a toll ékesen szóló ecsetté lesz és igaz hazafi, aki szíve nagy szeretetét érezteti minden sorában, minden szavában. Így lesz igazság a latin közmondás, hogy a történet az élet mestere. Ettől a mestertől szívesen tanul mindenki, aki el fog járni áldozni az ő oltárjához. Mert oltárra avatja ő a szabadságharcz történetének könyvét; nemzeti pantheonra, ahová csak sarutlan lábbal szabad lépni, hogy föltárljon előttünk nemzeti multunknak legragyogóbb korszaka.

Sokszor és sokféleképp leírva olvastam én már az 1848—49-iki napok történetét. Horváth Mihály jól áttekintette a kor széles távlatát, melynek kerületében a világtörténet eseményei és a magyar történet ujjafordulata egybekapcsolódnak, hogy belőlük — később bár — előálljon az alkotmányos Magyarország. Gelich Rikárd és Jakab Elek könyveiből csak halavány képet szerzünk, mint abból az egy néhány monografiából, mely e nagy idők egy-egy alakját vagy eseményét állítja elénk. Mert a mi szabadságharczunk szebb, nagyobb, felemelőbb, mint bármely más nemzeté. Esméje régóta ott csirázik a forrongó korszak méhébe.

A szabadság, egyenlőség, testvériség eszméinek megvalósulásáért régóta sóvárog a nemzet. Ámde nagy idők nem támadhatnak, nagy eszmék nem valósulhatnak meg nemzetek életéjébe megpróbáló küzdelmek nélkül. A magyar szabadságharczot egy nap lelkesedése teremtette meg, de kivívása dicső csaták, kiváló

férfiak, legendás vitézségű katonák emlékéhez fűződik. Ezt a nagy idők szellemében rejlő erőt, lelkesedést, hangulatot érzékíti meg Gracza György könyve és ezért hatását is így érezzük.

Nem lehet ezt a könyvet csak egy egyszeriben átfutni; a szívekhez fog nőni és elvesszük, hogy újra meg újra olvasuk egy-egy fejezetét, hogy belépillantsunk a magyar dicsőség e ragyogó panorámájába. Mint a bibliához megtérünk megtisztult elmével, igaz lélekkel, hogy magunkba szedjük a csodálatos erejű parabolákra rejtett tudást: úgy lesz a magyar szabadságharcz történetének könyve magunknak is, késő utódoknak szent könyvévé, erőt adó bibliájává.

A könyv maradandó értékének szemeltartásával, kiadója, a Lampel-Wodianer cég, viszonyainkhoz mértén messze-menő, költséges kiadásba bocsátkozott. Nincs ennél gazdagabban illusztrált magyar könyv. Megörökíti a kort mindenféle nyilvánulásban: alakjában, eseményeiben és a történet szellemében. 338 arcképe a szabadságharcz keletkezésére és lefolyására bármiféle tekintetben hatással volt szereplő egyéniséget bemutatja. Politikusokat, a kik szavuk súlyát vetették latba a megye- és országgyűlésen; írókat, akik a toll fegyverével harcoltak a nemzeti szent ügyért; költőket, a kik tollal lelkesítették tette a kort; csaták hőseinket, vitéz katonáknak képei vannak itt, vezéralakjai úgy a magunk, seregének, mint a velünk harcoló népeknek. Nagy férfiakról, jelentős eseményekről, jelentéktelennek látszó, de drága

5. Az üresedésben levő zilahi járási főszolgabírói állásnak választás útján való betöltése.

6. Egy üresedésben levő szolgabírói állásnak választás útján való betöltése.

7. Az ujonnan rendszeresített negyedik aljegyzői állásnak választás útján való betöltése.

8. M. kir. belügyminiszter urnak 102006—897. számú leirata a házipénztár f. évi költségvetés tárgyában.

9. Kereskedelemügyi m. kir. miszter urnak 63957—897. számú leirata a f. évi közúti költségelőirányzat jóváhagyása tárgyában.

10. Ugyanannak f. évi 5247. számú leirata a Sz.-Somlyó—margittai h. é. vasút segélyezésének jóváhagyása tárgyában.

11. Ugyanannak 79352—897 számú rendelete M.-Csaholy—Tasnád—zálnoki vicinális utcsoport érdekeltiségebe az államkincstár bevonása tárgyában.

12. Heves vármegye átirata a „Földmivelő” és „Népszava” című szociális lapok terjesztésének megakadályozása tárgyában.

13. Gömör-Kis-Hont vármegye megküldi pártolás végett a szocializmus terjedésének megakadályozása iránt a képviselőházhoz intézett feliratát.

14. Hajdúvármegye hasonló tárgyú feliratát pártolás végett megküldi.

15. Szabolcs vármegye hasonló tárgyú föllíratát megküldi.

16. Kecskemét th. város új székházának felavatása alkalmából tartott díszközgyűlésének jegyzőkönyvét megküldi.

17. Zemplén vármegye felirata az új honvédtanulmány és képző intézetekben a törvényhatósági tisztviselők gyermekeinek a kedvezményes tandíjfizetők közé való sorolása iránt.

18. Ungvármegye átirata a községi és közigazgatási tisztviselőknek törvényhatósági utadöntésség kedvezményébe való részesítés tárgyában föllírat megte-tele iránt.

19. Indítványa Balázsy Endre és társai törvényhatósági bizottsági tagoknak Alsó-Szopotól Ákos—Kr.-Mihályfalva—Ér.-Szt.-Király—Ér.-Mindszent—Ér.-Kávisig törvényhatósági ut létesítése iránt.

20. A budapesti Mensa Academica kérelme állandó segélyezés iránt.

21. Alispán bejelenti, hogy a vármegyei kórházalapról a körorvosi alap részére 2300 frt ideiglenes kölcsönt vett fel.

22. Ugyanaz a kir. fogház építési céljaira átengedett területéről az igazságügyi kincstárral kötött szerződést jóváhagyás végett beterjeszti.

23. Ugyanaz a fásításról és községi faiskolákról alkotandó tervezetét bemutatja.

maradványok maradtak fenn, melyeknek megőrzését a kegyelet sugálja.

Ez ereklyék másolatához az anyagot az aradi szabadságharc-múzeum, a Kreith-féle gyűjtemény és magánosok gyűjteményei szolgáltatták. Nyolczvannégy ilyen másolat van Gracza könyvében, míg az egykoru levelek és újságok, kiáltványok és gunyképek 96 másolatban ismerszenek meg. Művészi képzetet rajzban és festményben örökítette meg a jelentősebb csatákat; ezeket százhat csatakép láttatja. Forradalmi képek, toborzási jelenetek, allegorikus rajzok, szent helyeknek térképe és fényképben való fölvételei nagy változatosságban vannak itt együtt, hogy a könyv szemnek is, szívnek is igazi gyönyörűsége.

Íme a könyv, mely megőrökíti a magyar szabadságharc történetét. Könyv, mely a tudomány biztosságával, a történetíró tárgyilagosságával, úgy mondja el ennek a dicsőséges korszaknak a történetét, hogy tanult és kevésbé tanult ember, egyaránt igaz gyönyörűséggel olvashassa. Most, mikor a nagy napok emlékét lelkes ünnepekkel föltámasztjuk, a félszázados évfordulót nem ünnepelehetjük méltóbban, mintha e könyvet megszerezzük, okulásul és gyönyörűségére magunknak, tanulságul ha átadjuk a jövőendő nemzedékeknek. Az pedig, aki szíve szeretettel írta meg ezt a könyvet, hadd érje el, amit kifejez, a szerény kívánságot: Ha ez a könyv csak némileg is hozzájárul a hazaszeretet ápolásához és nemzeti öntudatunk emeléséhez: úgy fáradságom bőséggel meg van jutalmazva.

Szerezze meg néki azt a jutalmat fölöséből a gazdag, rakosgassa össze filléreiből a szegény.

24. Ugyanaz a kiépített közutakba betorkoló utaknak kavicscsal való ellátását tárgyazó szabályrendeletet elfogadás végett bemutatja.

25. Ugyanaz a vármegyei pénzkezelés megvizsgálására a múlt évi 838. kgy. számú határozattal kiküldött bizottság munkálatairól szóló jelentést és jegyzőkönyvet bemutatja.

26. Kir. tanfelügyelő előterjesztése az iskolai rend védelme céljából szabályrendelet alkotása iránt.

27. Alispán a sz.-somlyói kisdődó-dai alap jövedelmének az állami óvoda céljaira való átadása tárgyában f. évi 1. sz. a. hozott határozatot a vonatkozó iratokkal együtt beterjeszti.

28. Ugyanaz a Muszte Mihály és társainak a N.-Derzsida múlt évben megtartott főbíróválasztás elleni felebbezését beterjeszti.

29. Ugyanaz Dombi Ferencz és társainak a múlt évben Leicsmérien megtartott főbíróválasztás elleni felebbezését beterjeszti.

30. Árgyilán Vaszalika és társai felebbezése a Somlyó-Györtelken múlt évben megtartott főbíróválasztás ellen.

31. Alispán beterjeszti Páska Ile és társai felebbezése a Szécsen múlt évben megtartott bíróválasztás ellen.

32. Alispáni előterjesztés a diósadi országgyűlési képviselőválasztó kerület székhelyének Zsibóra leendő visszahelyeztetése tárgyában.

33. Ugyanaz beterjeszti a vármegyei községi jegyzői nyugdíj-alap igazgató bizottságának kérelmét az 1896. évnél háromszorosan való számítása tárgyában.

34. Ugyanaz a Maladé községben múlt évben megtartott bíróválasztás ügyében fogantatott vizsgálatról szóló iratokat bemutatja.

35. Felebbezése Zilah város polgármesterének a katonabeszállásolási kártalanítási megállapítása tárgyában múlt évi 9894. sz. a. hozott alispáni határozat ellen.

36. Bakcsi József Kraszna községi jegyzőnek irnoki fizetés felemelése tárgyában hozott képviselő testületi határozat ellen.

37. Felebbezése János Ferencz és társainak a Hármaspatakon múlt évben megtartott bíróválasztás ellen.

38. A vármegyei házipénztárnak és az abban kezelt alapoknak az 1897. évről szerkesztett s az állandó választmány javaslatával együtt 15 napi közszemlére kitett számadásai.

39. Alispán a szeődemeteri körjegyzőválasztás ügyében múlt évi 847. kgy. sz. a. elrendelt vizsgálat iratait beterjeszti.

40. Ugyanaz a 13 éven alóli tanköteles gyermekeknek nyilvános mulató helyeken való megjelenését tiltó szabályrendelet tervezetét beterjeszti.

41. A vármegyei mezőgazdasági bizottság f. évi 3. számú határozata az állatorvosi hiány megszüntetése tárgyában.

42. A vármegyei gazdasági egyesület választmányának előterjesztése a mezőgazdaság, mint intézmény, beszűntetése iránt.

43. A kézimunkára nevelő országos egyesület kérelme segélyezés iránt.

44. Az Erdélyi Kárpát Egyesület kérelme Erdély monographiájának megírásához anyagi segélylyel való hozzájárulás iránt.

45. A központi bányászati egyesület kérelme segélyezés iránt.

46. Az Országos Nemzeti Szövetség kérelme Pantheon létesítését tárgyazó föllíratának támogatása iránt.

47. Kérelme a „Látogatók Lapja” szerkesztőjének segélyezés iránt.

48. Az Erdélyi Kárpát Egyesület kérelme állandó segélyezés iránt.

49. A Vajda János emlékének megörökítésére alakult bizottság kérelme gyűjtés elrendelése iránt.

50. A Torontál megyei községi és körjegyzői szaktanfolyam igazgatóságának kérelme az intézet segélyezése iránt.

51. Hasonló tárgyú kérelme a Torontál vármegyei magyar közművelődési egyesületnek.

52. Az Erdélyi Kárpát Egyesületnek kérelme ásványvizeinek védelemben való részesítése iránt.

53. A várm. közigazgatási bizottságának az 1897. évről vonatkozó jelentése.

54. Alispán beterjeszti Kémer községnek a község ház építése ügyében hozott határozatait.

55. Kérelme Wisky Ferencz árvasz. pénztárnoknak állásától való fölmentése és nyugdíjaztatásának elrendelése iránt.

56. Alispán beterjeszti Peér községnek mértékhitelítő hivatal felállítását tárgyában hozott határozatát.

57. A szamos-udvarhelyi kör községeinek egy segédjegyzői állás rendszerezését tárgyazó határozatai.

58. Halmosd község f. évi 10. sz. a. községi szegények segélyezése ügyében hozott határozatát jóváhagyatni kéri.

59. Kérelme a krasznai csizmadia és cipész társulatnak az idegen helyen lakó csizmadia és cipész iparosoknak a heti vásárokról való eltiltása iránt.

60. Zálnok és N.-Derzsida községek vetőmagkölcson ügyében hozott határozataikat beterjesztik.

61. Szilyás község az ottani volt urberek részére ingatlan átadását tárgyazó határozatát jóváhagyás végett beterjeszti.

62. Erked és Kirva községek behajtathatlan pénztári követelések törlesztése vonatkozó határozataik jóváhagyását kéri.

63. A lelei körjegyzőség községei a mezőőrök fölfegyverzésének kötelezettsége alól való fölmentésük iránt folyamodnak.

64. Kirva község kisorsolt regale-kártalanítási kötvénye értékének hova fordítását tárgyazó határozatát jóváhagyni kéri.

65. Kérelme Nyirsid községnek Sz.-fő-Keresztur—mojgrádi új vicinál utvonal létesítése iránt.

66. Zsibó község az idegen iparosok heti vásáron való megjelenését tárgyazó szabályrendelet módosítása iránt folyamodik.

67. Sülelmed község áll. népisk. részére szükséges telek átengedéseére vonatkozó határozatát beterjeszti.

68. Sz. Somlyó város f. évi 2. sz. a. fa-eladás ügyében hozott határozatát jóváhagyatni kéri.

69. Alispán jelentése a th. biz. tagok körében előfordult változásokról.

70. Kecskésfalva község m. évi 15. sz. határozatát jóváhagyás végett beterjeszti.

71. Elyüs község m. évi 27. sz. határozatának jóváhagyását kéri.

72. Gyümölcsényes község m. évi 33. sz. a. segélyezés tárgyában hozott határozatának jóváhagyását kéri.

73. A vármegyei körjegyzőség községei segédjegyzői lakbér megállapítását tárgyazó határozataikat jóváhagyni kéri.

74. A Csányban alakult hegyközség szerv. szabályzatát beterjeszti.

75. A M.-Csaholyban alakult hegyközség szervezési szabályai.

76. Kérelme Molnár Albert egy. hallgatónak segélyezés iránt.

77. Ady Endre joghallgató hasonló tárgyú kérelme.

78. Bartha Endre joghallgató hasonló tárgyú kérelme.

79. Szelecsán László joghallgatónak hasonló tárgyú kérelme.

80. Özv. Diószegi Lajosné kérelme segélyezés iránt.

81. Kovács Lajos kérelme lakbérének föllemelése iránt.

82. Joó Imre dijnok kérelme segélyezés iránt.

83. A vármegyei Wesselényi-Egylet kérelme f. évi költségvetési hiánylatának fedezésére 336 frt 50 kr. segély megadása iránt.

84. Göröcsön községnek f. évi 2. sz. határozata községi pótdó törlése tárgyában.

85. Ballaháza község közegészségügyi 1892—1895. számadásai.

86. F.-Szék községnek ugyanezen időről szerkesztett hasonló tárgyú számadásai.

87. Alispán Felegregy község 1890. évi zárszámadásának felülvizsgálását tárgyazó határozatát újabb felülvizsgálás végett beterjeszti.

88. Ugyanaz a folyó évben engedélyezett fizetési előlegről a kimutatást beterjeszti.

89. A f. hó 27-én megtartott számonkérőszék jegyzőkönyve.

90. Községi költségvetések.

91. Községi zárszámadások.

92. Községi szegény-alap számadások.

Városi közgyűlés.

Szilágy-Somlyó város képviselőtestülete folyó évi április 23-án d. e. 10 óra kor a város háza tanácstermében közgyűlést tart.

A gyűlés tárgyai:

1) Sz.-Somlyón egy állami felső leányiskola felállítása s annak költségeihez hozzájárulás tárgyában a vallás-és közoktatási miniszter ur leirata.

2) A kereskedelemügyi miniszter ur 78558—897. sz. a. leirata az építendő margittai vonal részére a város által felajánlott 15,000 frt hozzájárulási ügyben.

3) A vallás- és közoktatási m. kir.

miniszter ur 11358—898. sz. a. határozata az óvoda vagyona kezelése ügyében.

4) Vármegyei erdőrendészeti bizottság 82—898. sz. a. határozata a város erdőinek üzemterve végleges jóváhagyásáról.

5) Bizottsági jelentés a vadkerti (Auman és Czimer-féle) téglatelepre megtartott árverésről.

6) Ugyanannak jelentése az alsó vadkerti földre megtartott árverésről.

Polgármesteri jelentés.

Sz.-Somlyó r. t. város 1897. évi állapota, közigazgatási, közrendőri, közegészségi ügyei, gazdasági viszonyai, ügyforgalmi és tisztviselői tevékenységéről jelentésemet a következőkben van szerencsém előterjeszteni.

A.

I. A képviselő tessüet tevékenysége.

Az 1897. évben közgyűlés tartatott 11 és pedig rendes 4. és rendkívüli 7, összesen 11, melyekben elintéztetett összesen 224 ügydarab.

Ezek között nevezetesebb közérdekű ügyek:

3. sz. a. Szilágyvármegyétől megvásárolt régi (a volt krasznamegyei) vármegyházat, az igazságügyi kincstárnak egyhangu határozatával azzal adta el, hogy az állami és különösen igazságügyi célokra fog használni — és annak a közel jövőbeni kiépítését a miniszterium biztos kilátásba helyezte.

15. sz. a. A képviselői közgyűlés a jogügyi pénzügyi szakosztályokat és az állandó választmányt megalakította, beválasztván azokba a következő képviselőket, és pedig:

A jogügyi bizottságba: Mile Mihály, Tamko Bertalan, Bölöni Sándor, Réner Albert, Faragó Sándor, Veverán József és Bartha Endre.

A pénzügyi szakosztályba: Zobel Lipót elnök, Halliarszky Sámuel, Somogyi Kálmán, Bartha Endre, és Dr. Ajtai Endre.

Az állandó választmányba: Zobel Lipót Trusza Lajos, Barbolovics Alimp, Gáspár István Tamko Bertalan, Somogyi Kálmán, Lukátsffy Ödön, Veverán József, Bölöni Sándor, Dr. Ajtai Endre, Bartha Endre és Farkas Ferencz.

18. sz. a. Mármaros vármegye közigazgatási bizottságának, a Debreczen—m.-szigeti vasuti vonalon gyorsvonat bevezetése iránti átirata, pártolólág a miniszteriumhoz intézett hasonló felirattal kérelmeztetett.

24. Az italmérési és fogyasztási adók beszedési jutaléka, a várostól a pénzügyminiszterium által elvonatván, az ujabban intézett felirat folytán a kezelési illeték a város részére kivételesen folyóvá tétetett.

25. sz. a. A megvásárolt régi vármegye ház vételára kifizetésére, a képviselő által 10 ezer forint kölcsön összeg felvétele engedélyeztetett, mely azonban igénybe nem vétetett.

31. sz. a. Vétel útján a város tulajdonát képező ovodai vagyonra vonatkozó határozat ellen emelt felebbezés, a miniszterium által elutasítatván, azon esetre, ha a város által fenntartott kisdődóvoda tényleg állami kezelésbe menne át, az óvoda vagyon jövedelmének átengedéseére vonatkozó kötelező nyilatkozat állíttatott ki.

50. sz. a. A város tulajdonát képező „Lobogó” vendéglő kiépítésére vonatkozó terv esetleg abban a Kaszinó elhelyezése szakértői felülvizsgálat, szükség esetén módosítás és az építés biztosítására az árlejtés fogantatása végett kiküldött építési bizottságnak kiadatnak.

52. sz. a. A városi gőzfürdő házi kezelése előnyösnek nem bizonyulván, annak bérbeadása egyhangulag elhatározatott.

55. sz. a. Sz.-Somlyón egy méntelep felállítása iránt, a földmívelési m. kir. miniszteriumhoz felirat intéztetett.

69. sz. a. A rendőrség újabb szervezése és a fennálló szabályrendelet értelmében betöltendő 3 rendőr által, függőben tartása iránt intézkedés.

83. sz. a. A korcsmailag kimért szesz italok után szedett illetékek további engedélyezése iránt a miniszteriumhoz kérelem beadása határozatott.

84—98. sz. a. Kovács Lőrincz n.-bányai lakos volt 1848—49-iki honvéd őrnagy, Sz.-Somlyó szülő városa iránti megleget érdeklődésből a „Külük” nevű dülöben fekvő 7 hold szőlőterületet, ott egy ojtonc szőlőtelep felállítását céljából kevés viszonszolgálat mellett a városnak ajándékozta azzal, hogy annak felújításával nyerendő jövedelme, fele része a sz.-

somlyói illetőségű és lakó 1848-iki honvédek — illetve özvegyei és árvái segélyezésére fordítottassék.

Ezen ajándékozott területet a város köszönettel elfogadta, s birtokába véve, a berendezendő szőlőtelep céljaira az államnak át is adta.

(Folyt. köv.)

Gazdasági közlemények.

Hogy javítsuk fel tavasszal a fejlődésében hátramaradt búzát?

Cserben hagy bennünket néha az a régi közmondás, hogy: „ki mint vet, úgy arat.” Ezen meggyőződést szereztem magamnak két évvel ezelőtt akkor, midőn buzavetésem kasza alá került. Eleget tettem mindama követelményeknek, melyektől a jó aratás sikere függ, s ennek dacára oly rossz aratásom volt, minőre már régen emlékezem. Mi volt az oka? Búza természetemre egy száraz őszi következett, elannyira, hogy a megbokrosodásról szó alig lehetett; majd beálltak a nagy hidegek, melyek vetésemet jódarabig hótakaró nélkül találták, mikor pedig ez is megérkezett, volt belőle annyi, hogy két télre is elegendő lett volna. Mi sem természetesebb, mint az, hogy az időjárási viszonyok ily kedvezőtlen alakulása következtében buzatábláim a legsilalmasabb képet mutatták.

Az elmúlt évben a kalamitások ismétlődő, szomszédaim azt tanácsolták, hogy szántassam ki buzavetéseimet, s vessek tavaszt helyébe, nehogy újból hiába álltassam aratóimat a buzába. A tanácsot kezdetben hajlandó voltam követni, de utóbb azon gondolatra jöttem, hogy egy jó boronálással s egy kis műtrágya használatával segítek bajomon.

A gondolatot tett és a reményt siker követte. Április hó első napjaiban chililétromot vásároltam s abból, a kötöttebb minőségű, de elég jó erőben levő agyagtalajra katasztrális holdanként 40 kgot elszórtam: elszórás után jó nehéz fogas boronákat állítottam be, s azokat a sorok irányában kétszer megjártam. A munka befejeztével vetésem végig tekintve, eleinte attól tartottam, hogy a fogas borona az egészet tönkre tette, mert zöld levél alig látszott. Egy áldásos eső után azonban csakhamar megváltozott vetésem kinézése. Az erős növények indult s néhány hét múlva oly szép fejlődést mutatott, hogy szomszédaim csodálkozásra jártak.

Érdekesnek tartom felemlíteni, hogy ugyanekkor egy másik buzatáblámat tavasszal ápolás nélkül hagytam; s míg az előbbiről holdanként 13 hektolitert arattam, addig az utóbbin a gyomok nagymennyiségbeni föllépte, s a fogasolás és műtrágyázás hiánya miatt természetesen csak 11 hektoliter volt.

A fentiekben vázolt eredmény készlet arra, hogy a fejlődésében elmaradott őszi buzavetések hasonló megjavítását gazdatársaim figyelmébe ajánlom. Egy dologra figyelmeztetem azonban még a gazdákat, s ez az, hogy az elszórt műtrágyát okvetlenül boronálják alá, s a boronálásnál ne kímélik a vetést. A könnyű boronának feltett alkalmazása mit sem ér, ez kárba vesztett munka, mert nemcsak a gyomokat ki nem irtja, de a talaj felszínének megkérgesedett, megcserepesedett rétegét sem porhanyítja meg. Búza táblám lejtősebb része, illetve domboldal helye szolgáltatott nekem erre nézve példát, amennyiben e helyeken a vetés sokkal silányabb maradt.

A fogasboronának jól a talajba kell hatolni, mert csak ez esetben teszi azt porhanyóvá, s ekkor pusztítja ki a gyomokat.

Különfélék.

— 1848. jubileuma. Szilágymegye köz-törvényhatósága f. hó 14-én tartotta meg báró Wesselényi Miklós főispán elnöklete alatt az 1848-iki törvények szentesítése napja, április 11-ike 50 éves évfordulójának megünneplésére szánt diszközgyűlést. A gyűlésben számos bizottsági tag vett részt. A főispán ünnepélyes megnyitó beszéde után dr. Petri Mór kir. tanfelügyelő, vármegyei bizottsági tag tartotta meg igen szép ünnepi beszédét s tette meg az ő felségéhez hódoló felirat küldése iránti indítványt. A hódoló feliratnak Kaizler György alispán által bemutatott szövege a közgyűlésben felolvasatván, megállapítottat s annak fölterjesztésével az alispán bizatott meg. A diszközgyűlés után a „Tigris” szálloda nagytermében előkelő társaság gyűlt egybe

bankettre, melyen a hazafias felköszöntők egymást érték. — Sz. Somlyó n. rom. kath. gimnázium délelőtti templomozással és a tornacsarnokban tartott ünnepélyvel ülte meg az 1848-iki törvények szentesítésének 50 éves évfordulóját. Délután pedig az állami elemi iskola tanítói kara és növendékei ünnepelelt a színházban. Mindkét helyen nagyszámu közönség vett részt az ünnepélyben. — Kémeren április 11-én a közönségi képviselőtestület ünnepélyes közgyűlést tartott, melyben Orosz Zoltán közönségi jegyző ismertette az ünnep jelentőségét. Az állami elemi iskolában április 14-én tartott ünnepélyen pedig Simon Dezső állami isk. igazgató-tanító és Horváth Endre tanító mondtak a nemzeti ünnepet tárgyazó beszédek. — Sz. Bagoson április 10-én iskolai felszentelésekre jótékony estélyt rendezett a tanítótestület, melyben Kertész Istváné, Porcsalmi Ilona óvónő, Kovács Margit tanítónő magyar népdalokat énekeltek és színi-előadással bővítették az érdekes műsort. Kovács Margit tanítónő tanította be Murai Károly „Ördögfi” című gyermek szindarabját. Az estélyt táncz fejezte be. Április 11-én megtartották itt is az iskolai ünnepélyt, melyen a gyermekelőadást ismételték.

— A Bathory-vár rekonstruálása, úgy látszik, komolyan foglalkoztatja az országos műemlékek bizottságát. A napokban Szttehlo Ottó építész-mérnök járt városunkban a műemlékek országos bizottságának megbízásából. Vázlatkönyvébe felvette a lovagvárnak rajzát, annak méreteit s oda nyilatkozott, hogy a közel jövőben remélhetőleg azon műemlékek között fog a mi várunk szerepelni, a melyet a vallás- és közoktatásügyi miniszter államköltségen átalakítani fog olyképpen, miszerint az érdekes renaisszance stíly nyomai láthatók legyenek. A várbán néhány használható szoba, fedett kapubejárat lesz s nagyon alkalmassá fog válni például kaszinói helyiségnek.

— Gyászhir. Evva Juliska Halmágyi Endréné állami iskolai tanítónő sulyos betegség érte. Édes anyja özv. Evva Ferencné f. hó 11-én Szatmáron elhunyt. A család által kibocsátott gyászjelentés a következő: „Alantirottak mély fájdalommal tudatják, a forrón szeretett anyja, nagynya, testvér és rokonok Özv. Evva Ferencné sz. erzsébetvári Lukács Annának, folyó hó 11-én reggeli 7 órakor életének 64-ik évében történt gyászos elhunytát. A kedves halottnak hült tetemei folyó hó 13-án délután 3 órakor fognak a rom. kath. egyház szertartásai szerint a Verbőczy-utca 9-ik számú házból örök nyugalomra tetetni. Lelki üdvéért pedig az engesztelő szent miseáldozat folyó hó 13-án reggel 7 órakor fog az egek Urának bemutatni. Szatmár, 1898. április 11-én. Béke lengjen drága porai felett! Zatlukál Gyuláné szül. Evva Etel, özv. Böszörményi Károlyné szül. Evva Ilona, Evva Lajos, Evva Róza, Halmágyi Endréné szül. Evva Juliska mint gyermekei. Evva Margit, Evva Ferenc, Evva Lajosné, Evva Sárika, Evva Mártha, Zatlukál Erzsébet, Zatlukál József, Halmágyi Margit, Evva István, Evva Endre, Evva Zoltán, mint unokái. Erzsébetvári Lukács Ágoston, özv. Mártonffy Antalné szül. erzsébetvári Lukács Katalin mint testvérei. Evva Lajos szül. Rákosi Mártha, Evva Vilmosné szül. Szurbeck Amália, Zatlukál Gyula, Halmágyi Endre mint menyei és vejei.

— „A jó vidékiek” című elbeszélő könyvem ivartóit tisztelettel kérem föl, hogy a gyűjtőíveket f. é. május 2-áig hozzám beküldeni méltóztassanak. Szilágysomlyó, 1898. április 20. Hamvai Sándor.

— A t. hölgyközönségnek. Kik olcsó és izléses selyem, gyapju, tavaszi és nyári mosókelmék akarnak vásárolni, kérjék Weiner Mátyás (Budapest, Andrassy-ut 3.) legnagyobb divatruházának mintagyűjteményét, melyet ingyen és bérmentve küldenek meg. Fontos! Megirandó, hogy mily minőségű és körülbelől mily áru szövet, vagy selyem-minta küldessék.

— A magyar kir. szab. osztálysorsjáték igazgatósága lapunk mai számában közlést teszi a II. sorsjáték tervezetét, melyre tisztelt olvasóink figyelmét felhívjuk.

— A malomerdői vígadó. Valóban ennek lehet nevezni azt a csinos kis üdülő helyet, a mit Paskuj Antal helybeli birtokos nagy áldozattal és izléssel készített közönségünk szórakoztatására. A kis nyári mulatóhely bizonyára sokkal többet fog nyújtani, mint eddigi egyetlen kiránduló helyünk. A mulató pavillonok mellé nyári fürdő és csónakázó helyiség is lesz berendezve.

— Az 1848—49-ik évben a csatatéren elesett honvédek névsora Sz. Somlyóról: Koltó Ferenc, Kerekes Imre, Sófai László, Balog István, Bodnár Antal, Fekete Elek. — A szabadságharc után elhalt honvédek: Huberth Iván, Báró Huszár Lajos, Szathmári Károly, Gál István, Bocsaézi Adolf, Turóczi Sándor, Veres Mik-

lós, Fazakas Sándor, Hajdu Ferencz, Hosszu István, Beke Imre, Mezei János, Nagy Lajos, Ábrahám János, Farnas János, Kovács Ferencz mészáros, Juhász Lajos, Lovas István, György László, Szathmári Dániel, Keller Róbert, Nagy István, Réner Béla, Lázár Tivadar, Kazai Béni, Bocska János, Csengeri János, Farkas Bálint, Kása Miklós, Kis Ferencz, Balla Ferencz, Lelucza Laci, Pap András, Bede Imre, Juhász Józsi, Mezei Péter, Éles Károly, Nolik Antal, Tamasofszki Gábor, Kállai László, Prick János, Rácz György. — Jelenleg élő honvédek: Kovács Lőrincz őrnagy, Kovács Ferencz főhadnagy, Szénásy Miklós őrmester, Mártonffy Miklós őrmester, Bányai József, Nohlik Ferencz, Vincze László, Bartha Elek, Kerecsi János, Dombi László főhadnagy, Angyal János őrmester, Gál Lőrincz őrmester, Pap József köztiszt, Kecskeméti József, Szabó Zsigmond, Végh Mihály, Hunyadi Sámuel, Varga György, Dénes László.

— Felülfizetések. A folyó évi április hó 11-én megtartott működő zeneestélyen felülfizettek: Báró Bánffy Dezső 10 frt; — Trusza Lajos 5 frt; — Mile Mihály kir. táblai bíró 1 frt 50 kr. — Buttyán György 1 frt 20 kr.; — dr. Ajtay Endre 1 frt 50 kr.; — Szilágyi László, Márkus Gusztáv 90—90 kr.; — Hegedüs Sándor, Hamis a rózsám 50—50 kr.; — dr. Markovits Jakab 70 kr.; — Bideskuthy György, Gáspár Béla 20—20 kr., a melyért köszönetet mond az egy-let nevében Lukácsffy Ödön gyleti elnök.

— Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyáramból rendeltetnek, — fekete, fehér és színes, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. Privát-fogyasztóknak postabér és vámmentesen, valamint házhoz szállítva, — mintákat pedig postafordultával küldenek, HENNEBERG G. selyemgyár-ai (cs. és k. udvari szállító) ZÜRICHBEN. — Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Irodalom.

— A Szalai-Baróti irta „Magyar Nemzet történetének” most hozzánk beérkezett 80 füzeté, melylyel e nagy diszmunka IV. kötetének végére járunk, már a feltelzett devizzel tárgyalja hazánk legújabb történetének korszakait, a politikai küzdelmek kezdetét. Jelen füzetet két külön melléklet díszíti. Az egyik II. József császár mellképe, s visszavonó rendeletének egy facsimiléje. A szövegek e füzetben a következők: Wesselényi Miklós báró, I. Ferencz király a halottas ágyon, V. Ferdinánd király, A lánczhid alapkövének letétele, A budapesti lánczhid, Pálffy Fidélf gróf, Kosuth Lajos, Deák Ferencz, Az alsó ház ülésterme Pozsonyban. A munka kiadói Lampel R. Wodianer F. és fiai, Budapest.

— A „Zenélő Magyarország” zenemű folyóirat április 15-iki VIII-ik füzeté különösen érdekes és szép zeneműveket hoz. Tartalmazza: I. Grieg Edward „Solvejg”, Böleső dala” műdalt. II. Yvon Ch. „Musette” Pas de quatréjé. III. Greizinger Iván „Dal” hegedűre zongora kísérettel. IV. Hartl H. „Albumlap” salondarabját. Ily gazdag választékot és a legújabb zeneművek színe-javát találja meg a jó zeneiránt érdeklődő közönség a „Zenélő Magyarország” minden füzetében. Minden füzet 10—10 oldal zenét ad. Egy-egy füzet ára 22 kr. s előfizetési ára az ép most meginduló II. évfolyamban 6 füzetre 60 oldal zenetartalomnak 1 frt. Előfizetheti a „Zenélő Magyarország” kiadóhivatalában Budapesten, VI. Csengery-utca 62/a, honnan mutatványszámot bárhova ingyen és bérmentve küldenek.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓTULAJDONOS:

BÖLÖNI SÁNDOR.

Legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeremény

JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Kézpénzben fizetendő		Korona
1	Jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	”	200000
2	”	100000
1	”	90000
1	”	80000
1	”	70000
2	”	60000
1	”	40000
5	”	30000
1	”	25000
7	”	20000
3	”	15000
31	”	10000
67	”	5000
3	”	3000
432	”	2000
763	”	1000
1238	”	500
90	”	300
31700	”	200
3900	”	170
4900	”	130
50	”	100
3900	”	80
2900	”	40

50,000 nyer. és jut. összegben 13.160,000 melyek hat húzásban sorsoltatnak ki.

A második nagy magy. kir. osztálysorsjáték nemsokára ismét megkezdődik és

100,000 sorsjegyre újból 50,000 nyeremény

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyerési esélyek tehát, amint már általánosan ismeretesek, ó r i á s a k.

Szíves megelőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig: egy egész 1-ső oszt. eredeti sorsjegyet 6.— frt

” fél ” ” ” 3.—

” negyed ” ” ” 1.50

” nyolcad ” ” ” —.75

küldünk szét utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A húzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos húzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak előre is rendelkezésre. Amint ismeretes, a húzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosak és azoknál mindeki megjelenehetik.

Kiváló szerencse

kedvezett főuradánknak az I. magy. kir. osztálysorsjátékban, a menyiben már az előző osztályokban (az első öt osztályban) 100,000, 30,000, 5000, valamint számos 2000, 1000, 500 és 300 koronás nyereményt nyertek főuradánknak, melyeket a szerencsés nyerőnek ki is fizettünk.

Ajánlatos ennél fogva a II-ik magy. kir. osztálysorsjáték 1-ső húzásához a megrendeléseket megelőbb hozzánk juttatni. Emlékeztetünk az első sorsjátéknál hangoztatott azon többszöri figyelmeztetésünkre, hogy röviddel az első osztály húzás előtt az első osztály sorsjegyek elkelnek; és igazunk is volt, mert még közvetlen az első osztály húzása előtt a bel- és külföldi elárasztott bennünket rendelményekkel olyannyira, hogy a későn érkezőket legnagyobb sajnálatunkra már nem eszközölhetünk.

Kérjük tehát a rendelményeket az első osztályhoz megelőbb, mindenesetre azonban legkésőbb

április hó 29-éig

hozzánk beküldeni, mert csak ez esetben ígérhetjük ezek biztos eszközölését.

Török A. és TSA

a m. kir. szab. osztálysorsjáték fő-elárusítói 3—6

Budapest, V., Váci-körut 4/A.

